

Sesida dals

Communitgà ils

Protocol nr.

17 da zercladur 2025

19 da zercladur 2025

463/2025

Incumbensa Crameri

concernent l'acceleraziun da las proceduras per la permissiun da construcziun

Resposta da la Regenza

La stgarsezza d'abitaziuns menziunada vegn chaschunada da blers facturs. Tranter auter vegn utilisada dapli surfatscha per persuna resp. sa reducescha il dumber da personas per chasada cuntinuadamain. Il dumber da chasadas s'augmenta pli fitg che la populaziun. Tenor la LPT1 ston las zonas da construcziun avair dimensiuns che correspundan als basegns (quai vegniva dentant pretendì dal dretg federal gia avant la LPT1). Il chantun sa stenta adina da trair a niz las libertads d'agir uschè bain sco pussaivel e da laschar a las vischnancas il giudizi planisatoric il pli grond pussaivel. Schizunt cun la reducziun necessaria duess pia star a disposiziun avunda terren da construcziun, sche las vischnancas mobiliseschan consequentamain las reservas. Percunter vegnan protestas da construcziun mintgatant efectivamain inoltradas per motivs dispitaivels. Quai na po però betg vegnir impedì en in stadi da dretg. La procedura da protesta (art. 92 da la Lescha davart la planisaziun dal territori per il chantun Grischun [LPTGR; DG 801.100] ed art. 45 s. da l'Ordinaziun davart la planisaziun dal territori per il chantun Grischun [OPTGR; DG 801.110]) è concepida tenor las pretensiuns minimalas, svilupadas da la giurisdicziun dal tribunal suprem (dumonda da construcziun, publicaziun, dretg da protesta). La permissiun da construcziun e la decisiun da protesta ston pudair vegnir examinadas d'ina istanza giudiziala chantunala. Tscherts edifizis na dovran betg ina permissiun. La procedura simplifitgada per la permissiun da construcziun en cas da projects ch'èn suttamess a l'obligaziun da dumandar ina permissiun, ch'èn dentant da pitschna impurtanza, po vegnir realisada senza publicaziun e senza profilaziun. La procedura da recurs davant la Dretgira superiura tenor la Lescha davart la giurisdicziun administrativa (LGA; DG 370.100) s'orientescha medemamain a las prescripziuns dal dretg federal e na fa nagina differenza tranter fatschentas architectonicas ed auters secturs giuridics. Ultra da quai han las prescripziuns da construcziun ch'èn cuntegnidas en la LPTGR ina dimensiun modesta er en regard material. Il dumber survesaivel da disposiziuns (art. 72 fin 84 LPTGR ed art. 36 fin 39a OPTGR) sa restrenscha a secturs che pretendan ina realisaziun unitara en l'entir chantun. Tut en tut èn la LPTGR e la OPTGR caracterisadas fermamain dal primat da l'autonomia communal. En vista al fatg, ch'il dumber da regulaziuns dal dretg da construcziun chantunal è fitg pitschen, n'èsi betg

cler, ch'ina revisiun da la LPTGR (e da la LGA) pudess gidar ad accelerar la procedura per la permissiun da construcziun. Las paucas adattaziuns imaginablas èn ultra da quai limitadas fermamain tras il dretg surordinà. Uschia ha il Tribunal federal per exempel giuditgà ch'i saja illegal d'adossar custs a protestadras ed a protestaders. Plinavant na fiss er ina restricziun da la legitimaziun u dals motivs da recurs betg cumpatibla cun las garantias da procedura. Sulettamain la pussaivladad existenta d'ina via da recurs entaifer la vischnanca en cas da fatschentas architectonicas pudess vegnir restrenschiada tras il chantun. Quai stess dentant en cuntradiziun cun l'autonomia d'organisaziun da las vischnancas (ed i dat mo pli singulas vischnancas che prevesan quai). Uschiglio èn sa cumprovadas las proceduras tenor la LPTGR. En il Grischun èn las proceduras da permissiun gia adina vegnidas tegnidas uschè concisas sco pussaivel; i valan mo prescripziuns minimalas. A las vischnancas vegn dada la libertad d'agir la pli gronda pussaivla. Il chantun emprova ultra da quai adina da meglierar ils process ed ils andaments per daventar pli svelti e pli effizient. Tuttina datti adina puspè retardaments en singuls cas. Ils motivs pon esser complexs e na pon betg vegnir eliminads tras prescripziuns legalas. L'introducziun da la plattafurma «eBau» l'onn 2024 duess esser stà in pass impurtant per l'ulteriura simplificaziun da la procedura. Per giuditgar ils effects èsi dentant anc memia baud. Dal rest n'han ils svilups dals ultims 20 onns betg pussibilità facilitaziuns che na fissan betg vegnidas resguardadas en la LPTGR. La Regenza na vesa pia nagin niz en in'examinaziun da la procedura da protesta e da recurs. Ella vegn dentant ad examinar – tenor sia proposta pertutgant l'acceptaziun da l'incumbensa Derungs concernent mesiras che pon vegnir realisadas svelti per simplifitgar las prescripziuns da construcziun en il chantun Grischun – en emprima lingia ils art. 40 fin 61a OPTGR e documents interns, sco mussavias e.u.v. Quai cun involver differentas acturas ed acturs, er da la politica e da las vischnancas (p.ex. en il rom da lavuratori). En cas che l'examinaziun mussa, ch'i dat mesiras adequatas e cunvegnetas per cuntanscher acceleraziuns, vegn la Regenza a realisar quellas. Sch'i sa mussa ch'i dat la pussaivladad da prevair ina procedura da permissiun da dus stgalims entaifer la vischnanca, po quai natiralmain vegnir resguardà. Perquai che l'incumbensa qua avant maun va pli lunsch ch'ina tala examinaziun e perquai ch'ella cuntegna puncts che na pon betg vegnir influenzads, na po la Regenza betg recumandar d'acceptar l'incumbensa. Sa basond sin questas explicaziuns propona la Regenza al Cussegl grond da refusar questa incumbensa.

En num da la Regenza

Il president:

Marcus Caduff

Il chancelier:

Daniel Spadin